

Mika Viljanen

SATAKUNNAN SYÖPÄYHDISTYKSEN
VERTAISOHJAAJAKOULUTUKSEN PALAUTE 2013

Hoitotyön koulutusohjelma
2014

SATAKUNNAN SYÖPÄYHDISTYKSEN VERTAISOHJAAKOULUTUKSEN PALAUTE 2013

Viljanen, Mika
Satakunnan ammattikorkeakoulu
Hoitotyön koulutusohjelma
Maaliskuu 2014
Ohjaaja: Myllymaa, Tapio
Sivumäärä: 34
Liitteitä: 3

Asiasanat: vapaaehtoistyö, vertaistoiminta, syöpä

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli kerätä palaute Satakunnan Syöpäyhdistys Ry:n ja Satakunnan ammattikorkeakoulun yhteistyössä järjestämästä vertaisohjaajakoulutuksesta. Tavoitteena oli, että kerättyä palautetta hyväksikäyttäen Satakunnan Syöpäyhdistys voi edelleen kehittää vastaavia, tulevaisuudessa järjestettäviä koulutuksia. Opinnäytetyön aihe tuli Satakunnan Syöpäyhdistykseltä, joten kyseessä on työelämälähtöinen työ.

Koska tarkoituksena oli kerätä palaute järjestetystä koulutuksesta, aineistonkeruun menetelmäksi valikoitui strukturoitu kysely, joka edustaa kvantitatiivista tutkimusta. Aineisto kerättiin viimeisellä koulutettavien yhteistapaamisella. Kyselylomake laadittiin tilaajan toiveiden ja koulutusaineiston perusteella. Kyselylomakkeen väittämässä käytettiin 5-portaista Likertin asteikkoa josta vastaaja valitsi sopivan vaihtoehdon. Tulokset analysoitiin Excel-taulukkolaskentaohjelmalla. Tulokset esitetään tekstinä ja diagrammeina. Lisäksi kyselylomakkeessa oli avoimia kysymyksiä, joiden vastaukset on esitetty suorina lainauksina.

Tulosten perusteella vertaisohjaajakoulutukseen osallistuneet ovat pääosin tyytyväisiä saamaansa koulutukseen. Vastausten perusteella esiin nousi kuitenkin tiettyjä teemoja, joita olisi voitu käsitellä joko laajemmin tai eri tavalla. Lisäksi esiin nousi toiveita aiheista, joita ei käsitelty ollenkaan. Nämä toiveet koskivat etupäässä vertaisryhmän käytännön toimintaa, kuten ryhmän vetämiseen liittyviä aiheita ja ihmisen kohtaamista.

Tämän opinnäytetyön tuloksia voidaan käyttää seuraavan vastaavan koulutuksen sisällön hiomiseen. Kouluttajat tekivät oman kyselynsä koulutukseen osallistuville ennen koulutuksen alkua. Tämä on selkeästi hyvä käytäntö, jota kannattanee jatkaa. Erityisesti aiemman osaamisen selvittäminen on tärkeää. Tulevaisuudessa järjestettävistä koulutuksista on myös hyvä kerätä palaute jotta koulutuksen laatua ja sisältöä voidaan edelleen kehittää. Kun jokaisesta koulutuksesta kerätään oma palautteensa, Satakunnan Syöpäyhdistyksellä on käytössä vertailukohta josta koulutuksen kehittämistä voidaan jatkuvasti arvioida.

FEEDBACK FROM SATAKUNTA CANCER ASSOCIATION'S PEER SUPPORT DIRECTOR TRAINING

Viljanen, Mika

Satakunnan ammattikorkeakoulu, Satakunta University of Applied Sciences

Degree Programme in Nursing

March 2014

Supervisor: Myllymaa, Tapio

Number of pages: 34

Appendices: 3

Keywords: voluntary work, peer support, cancer

The purpose of this thesis was to collect feedback from the participants of peer support director training course, which was arranged as a co-operation between The Satakunta Cancer Association and Satakunta University of Applied Sciences. The goal was that the Cancer Association, using the collected feedback, could further develop other similar training sessions in the future. The subject for this thesis was provided by The Satakunta Cancer Association.

As the purpose was to collect feedback from a training course, a structured questionnaire was selected as the method for data gathering, thus representing quantitative research. Data was collected at the last joint meeting of the trainees. The questionnaire was designed based on the Cancer Association's wishes and the training material. For the statements, a 5-step Likert scale was used and the respondents selected a suitable option. Data was analyzed with Excel and the responses are represented graphically and as text. The questionnaire also contained open questions. Responses to the open questions are represented as direct citations.

Based on the results, participants of the peer support director training are mostly happy with the training. From the responses it is evident there were certain themes that could have been covered either differently or more broadly. Additionally there were subjects that were not covered at all. Most of these were related to the actual running of a peer support group.

The results of this thesis can be used to further develop the content of the next training. The trainers had their own questionnaire for the participants before the training began. This is clearly a good practice and worth continuing. Recognizing existing expertise in trainees is especially important in the future. It is also a good practice to keep collecting feedback to ensure developing of both quality and content. If feedback is collected from every training course, The Satakunta Cancer Association has a point of reference in evaluation of developing the training.

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	5
2	SYÖPÄYHDISTYS JA VERTAISOHJAAJAKOULUTUS.....	6
3	SYÖPÄ SAIRAUTENA	7
4	KOKEMUSASIAANTUNTIJUUS, VERTAISTUKI JA VAPAAEHTOISTYÖ	8
4.1	Kokemusasiantuntijuus	8
4.2	Vapaaehtoistyö.....	9
4.3	Vertaistuki.....	10
4.4	Vertaisohjaajat ja koulutus.....	12
5	OPINNÄYTETYÖN TARKOITUS JA TUTKIMUSONGELMAT.....	15
6	OPINNÄYTETYÖN TOTEUTUS	15
6.1	Tutkimusmenetelmä.....	15
6.2	Opinnäytetyön kohderyhmä.....	16
6.3	Aineiston keruumenetelmä	16
6.4	Tutkimusaineiston analysointi	17
6.5	Opinnäytetyön eettisyys.....	18
6.6	Opinnäytetyön luotettavuus	18
7	TUTKIMUSTULOKSET.....	19
7.1	Koulutuksen käytännön asioista tiedottaminen	19
7.2	Järjestäjien välinen yhteistyö	19
7.3	Kouluttajien sitoutuminen koulutukseen	20
7.4	Kokemusasiantuntijuuden hyödyntäminen.....	21
7.5	Koulutuksen riittävyys	22
7.6	Koulutuksen hyödyllisyys.....	22
7.7	Vastaaminen omiin odotuksiin	23
7.8	Valmius toimia vertaisohjaajana.....	24
7.9	Kouluttajien ja koulutettavien välinen vuoropuhelu.....	24
7.10	Koulutettavien tarpeiden huomiointi	25
7.11	Vapaaehtoistyön arvostus	26
7.12	Vertaisohjaajan vastuut ja velvollisuudet	26
7.13	Syöpäyhdistyksen toimintaan sitoutuminen	27
7.14	Sosiaalinen media	27
7.15	Muita havaintoja	28
8	KEHITTÄMISEHDOTUKSET	29
9	JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA	30
	LÄHTEET.....	32
	LIITTEET	

1 JOHDANTO

Vertaistoiminnan pohjana on kokemuksellinen asiantuntijuus ja arvoina tasa-arvoisuus ja toisen ihmisen kunnioittaminen. Perusajatuksena vertaistoiminnassa on usko ihmiseen omiin, sisäisiin voimavaroihin joita voidaan hyödyntää esimerkiksi juuri vertaistoiminnan kautta. Oma oivallus ja eritoten aktiivinen valinta näyttelevät tärkeää roolia vertaistukitoimintaan osallistumisessa. Usein tähän liittyy toive hyvinvoinnin lisääntymisestä. (Laimio & Karnell 2010, 12.)

Työn tekijä on ollut mukana vapaaehtoistyössä erilaisissa organisaatioissa sekä Suomessa että ulkomailla useiden vuosien ajan, muun muassa seurakunnissa sekä erilaisissa yhdistyksissä. Tähän pohjautuen opinnäytetyön aihevalinta oli selvä; aihe tulisi liittymään tavalla tai toisella vapaaehtoistyöhön. Varsinainen aihe löytyi helposti, sillä Satakunnan Syöpäyhdistyksellä oli tarve kerätä palaute meneillään olevasta vertaisohjaajakoulutuksesta. Koulutus järjestettiin Satakunnan Syöpäyhdistyksen ja Satakunnan ammattikorkeakoulun yhteistyönä ja opinnäytetyön ohjaaja oli yksi kouluttajista. Tämä tarjosi ainutlaatuisen näkymän suoraan koulutuksen ytimeen ja avasi pohjan hyvälle ohjaussuhteelle.

Vapaaehtoistyö pohjautuu pitkälti samanlaiseen arvomaailmaan kuin vertaistuki, joten omakohtaisen kokemuksen puuttuminen varsinaisesta vertaistuesta ei ollut ollenkaan haitaksi. Päinvastoin oman kokemuksen puuttuminen oli lähinnä eduksi, sillä työn edetessä tuli usein huomattua, että ennakkokäsityksien ja toimintamallien puuttuminen vertaistuen suhteen tarjosi aidosti oppimisen kokemuksia.

Opinnäytetyön aihe on hyvin tarkkaan rajattu, sillä se koskee vain vuonna 2013 järjestettyä vertaisohjaajakoulutusta. Palaute kerättiin kyselylomakkeella viimeisellä koulutettavien yhteistapaamisella. Koulutettavilta kerättyä palautetta hyväksikäyttäen Satakunnan Syöpäyhdistys voi edelleen kehittää tulevaisuudessa järjestettäviä vertaisohjaajakoulutuksia ja sitä kautta oman toimintansa laatua, laajuutta ja jatkuvuutta.

2 SYÖPÄYHDISTYS JA VERTAISOHJAAJAKOULUTUS

Vuonna 1974 perustettu Satakunnan Syöpäyhdistys on maakunnassa toimiva, yleishyödyllinen kansanterveys- ja potilasjärjestö. Yhdistyksen toiminnan tavoitteena on syöpäsairauksien ennaltaehkäisy ja varhainen toteaminen sekä syöpäpotilaiden ja heidän läheistensä auttaminen ja tukeminen. Tarkoituksen toteuttamiseksi yhdistys tarjoaa syöpätyön ammatillisia palveluja, kouluttaa vapaaehtoisia tukihenkilötoimintaan sekä järjestää erilaista jäsenoimintaa. Toimintaa ohjaajat arvot ovat inhimillisuus, totuudellisuus, riippumattomuus ja yhteisvastuullisuus. Yhdistys on Suomen Syöpäyhdistys r.y.:n jäsen. (Satakunnan Syöpäyhdistys 2014.)

Vertaistukiryhmän ohjaajien koulutus järjestettiin iltakoulutuksena Satakunnan Syöpäyhdistyksen tiloissa. Koulutus toteutettiin Satakunnan Syöpäyhdistyksen ja Satakunnan ammattikorkeakoulun yhteisprojektina. Kouluttajina toimivat Satakunnan ammattikorkeakoulun lehtorit ja yhdistyksen sairaanhoitaja joka myös koordinoi toimintaa. (Jussila sähköposti 22.1.2014)

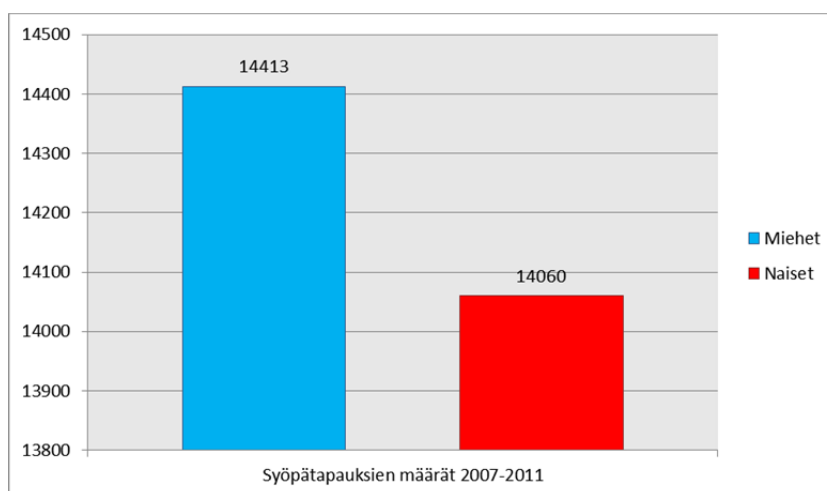
Koulutettavat valikoituivat useaa eri reittiä. Osa oli jo ennestään mukana yhdistyksen vertaistoiminnassa, osa oli ottanut yhteyttä itsenäisesti ja ilmaissut halukkuutensa toimintaan osallistumiseen ja osa käytti yhdistyksen tarjoamia palveluja ja lähti mukaan syöpäsairaanhoitajan ehdotuksesta. (Ala-Luopa henkilökohtainen tiedonanto 19.3.2014)

Koulutukseen sisältyi kaiken kaikkiaan kuusi koulutusiltaa loka-joulukuussa 2013 ja koulutuksesta valmistui yhdeksäntoista vertaisohjaajaa. Valmistuneiden vertaisohjaajien myötä Satakunnan Syöpäyhdistyksen vertaistukiryhmien kokonaismäärä kaksinkertaistui kahdeksasta kuuteentoista Satakunnan alueella. (Jussila sähköposti 22.1.2014)

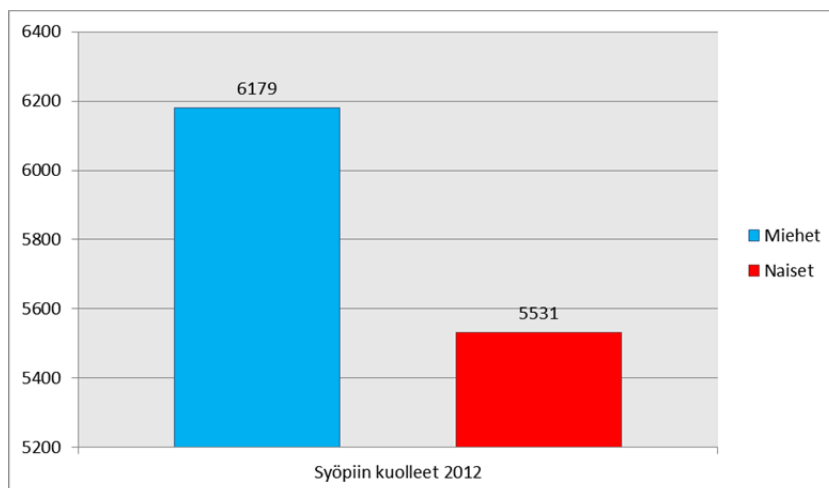
3 SYÖPÄ SAIRAUTENA

Ei ole olemassa täysin eksaktia määritelmää kasvainsairauksille, mutta yleensä kasvaimilla tarkoitetaan solukon tai kudoksen epänormaalia kasvua, joka on pääosin riippumaton ulkoisista kasvuärsykkeistä ja on isäntäelimistölle tarkoituksetonta ja haitallista. Syövän synnylle on olemassa useita erilaisia näkökulmia, jotka perustuvat erilaisiin tutkimuslinjoihin. Kaikille näkökulmille yhteistä on, että syövän tiedetään syntyvän eri mekanismien kautta vaihteittain. (Isola 2007, 16-17.) Riski sairastua syöpään kasvaa merkittävästi 50. ikävuoden jälkeen. Miesten syöpäkuolleisuus on naisia suurempi. (Sankila, Teppo & Vainio 2007, 36.)

Seuraavana koostetut tilastot uusien syöpätapausten määrästä, sekä syöpäkuolleisuudesta Suomessa graafisesti esitettynä (Kuviot 1 & 2).

Kuvio 1: Syöpätapausten määrät 2007-2011, kaikki syövät
(Suomen Syöpärekisteri 2013)

Kuvio 2: Syöpiin kuolleet 2012
(Tilastokeskus 2013)

Syövän tärkeimmät hoitomuodot ovat leikkaus, sädehoito ja erilaiset lääkehoidot. Erityisesti pienten kasvainten hoidoksi riittää usein pelkkä kasvaimen poisto leikkauksella, mutta myös pelkkä sädehoito on mahdollinen. Kasvaimen koon ja mahdollisen levinneisyyden vuoksi käytetään myös yhdistelmähoitoja, joissa kyseeseen voi tulla kaikkien mainittujen hoitomuotojen yhdistäminen. Käytettävä hoitomuoto arvioidaan aina tapauskohtaisesti. (Joensuu 2007, 122.)

4 KOKEMUSASIAINTUNTIJUUS, VERTAISTUKI JA VAPAAEHTOISTYÖ

4.1 Kokemusasiantuntijuus

Kunkin henkilön kokemukset ovat henkilökohtaisia. Ne perustuvat omaan, elettyyn elämään ja siihen liittyviin tapahtumiin. Henkilön tietämys toimii pohjana kokemusasiantuntijuudelle. Koulutuksella tai opinnoilla ei ole merkitystä vaan asiantuntijuus nousee nimenomaan omasta kokemuksesta. (Beresford & Salo 2008, 39.) Kun ihmi-

nen joutuu kriisiin ja tarvitse apua, parhaiten hänen tilannettaan ja tarpeitaan pystyvät ymmärtämään kokemusasiantuntijat (Lammers & Happell 2003, 389).

Kokemusasiantuntijoille on olennaista kokonaisvaltainen sairauden käsitys omakoh-
taisen kokemuksen kautta. He ovat sairastuneet ja sairastaneet. He ovat joutuneet lä-
pikäymään erilaisia hoitoja ja kuntoutuksia ja tietävät, mitkä asiat ovat vaikuttaneet
kuntoutukseen ja auttaneet heitä toipumaan. He ovat oman sairautensa asiantuntijoi-
ta. (Koulutetut Kokemusasiantuntijat ry:n www-sivut 2014)

4.2 Vapaaehtoistyö

Vapaaehtoistyö nousee usein esiin eri medioissa, niin paikallisissa kuin valtakunnal-
lisissakin. Arjessa harva pysähtyy miettimään, mistä oikeastaan on kysymys. Vapaa-
ehtoistyö on kaikille avointa toimintaa jota siis periaatteessa voi tehdä kuka tahansa.
Nimensä mukaisesti vapaaehtoistyö on vapaaehtoisuuteen perustuvaa. Tästä johtuen
vapaaehtoistyöntekijöille ei makseta palkkaa. Jos vapaaehtoistyön haluaa määritellä
yksinkertaisesti, voidaan sitä kuvata omasta vapaasta tahdosta palkatta tehdyksi toi-
minnaksi (Pessi & Oravasaari 2010, 9). Kysymyksessä on siis toisten ihmisten aut-
taminen omien tietojen ja kykyjen puitteissa.

Edellytyksenä vapaaehtoistyölle on, että sille on olemassa tarve, muutenhan sitä ei
ole tarpeellista tehdä. Muita olennaisia edellytyksiä ovat oma määritelty tehtäväkent-
tä ja tarpeelliset resurssit toiminnan ylläpitämiseen. Palkkatyötä vapaaehtoistyön ei
ole tarkoitus korvata, eikä näin saisikaan tapahtua. Sekä palkka- että vapaaehtoistyön
tulisi kulkea rinnakkain ja toimia toistensa vaihtoehtoisina tukimuotoina. (Porkka
2009, 65.) On kuitenkin huomattava, että kyseessä ei ole pelkästään vaihtoehtoinen
tukimuoto, sillä vapaaehtois- ja palkkatyö eivät ole toisensa poissulkevia vaihtoehto-
ja. Vapaaehtoistyö voidaan nähdä täten myös täydentävänä tukimuotona. Henkilö voi
saada tilanteeseensa samanaikaisesti tukea niin ammattilaisilta kuin vapaaehtoisilta-
kin.

Kolmas sektori ja sen toiminta liitetään usein mukaan vapaaehtoistyöstä puhuttaessa.
Kolmannella sektorilla viitataan erilaisten järjestöjen, liittojen ja yhdistysten toimin-
taan Näiden toiminta on usein juuri vapaaehtoisuuteen perustuvaa. (Raninen, Rani-

nen, Toni & Tornaueus 2007, 41 – 42.) Huolimatta siitä, että vapaaehtoistyön tekeminen onkin yleensä sidoksissa johonkin organisaatioon, korostetaan yksilön roolia toimijana. Vaikka organisaatio tarjoaakin puitteet vapaaehtoistyön tekemiselle, viime kädessä kuitenkin yksilö on vastuussa omasta työpanoksestaan ja osallisuudestaan toimintaan. (Harju 2007, 16.)

Vapaaehtoistoimintaan osallistumisen motiiveissa on yksilöllisiä eroja. Usein vapaaehtoistyön tekijöitä yhdistää tunne itselle saamisesta. Vaikka toiminta onkin näennäisen epäitsekästä, monilla on taustalla myös itsekkäitä motiiveja. Vapaaehtoistyön tekemisestä voi olla hyötyä omassa, varsinaisessa työssä tai hyvän mielen aikaansaaminen tuo myös itselle mielekkyyttä. Tähän pohjautuen vapaaehtoistyön ei voida koskaan sanoa olevan täysin epäitsekästä toimintaa. (Lahtinen 2003, 18-19.) Vapaaehtoistyön motiiveissa eniten korostuu nimenomaan itselle saaminen. Toisena vahvana motivaattorina toimii toiselle antaminen jota seuraavat jatkuvuuden hakeminen ja läheisyyden kaipuu. Toiminnallisuus, varsinainen tekeminen, ei vapaaehtoistyön motiiveissa ole kovin korkealla. (Yeung 2007,157.)

4.3 Vertaistuki

Nykyään myös vertaistuesta puhutaan paljon. Vertaistuen merkitystä on nostettu esiin eri asiantuntijoiden toimesta sekä lehdistä että televisiossa. Myös verkkoon on perustettu paljon erilaisia vertaistukea tarjoavia yhteisöjä. Vertaistuellla tarkoitetaan toimintaa, jonka puitteissa samantyyppisen kohtalon kokeneet henkilöt tukevat toisiaan. Ihmiset, joilla on samankaltainen elämäntilanne, tarjoavat toisilleen keskinäistä sosiaalista tukea. (Vuorinen & Helasti 1999, 12; Jantunen 2008, 23–28, 84–85.) Vertaistuen ytimessä on kokemus siitä, että muillakin on vastaavanlaisia kokemuksia, ettei ihminen ole tilanteessaan yksin. Vertaistuen määräävänä tekijänä on vapaaehtoisuus, sekä tuen saaminen että antaminen perustuu vapaaehtoisuuteen. (Vuorinen ym. 1999, 12.) Toinen määräävä tekijä on tietynlainen roolittomuus; vertaistuesssa ei ole potilaan ja hoitajan rooleja vaan ihmiset kohtaavat toisensa arkisesti ihmisinä, jotka jakavat kokemuksiaan. Kyseessä ei siis ole ammattimainen ohjaus, vaan samalla tasolla tapahtuva keskustelu ja kokemusten jakaminen. Erittäin tärkeää on nimenomaan kokemusten jakaminen ja niiden molemminpuolinen ymmärtäminen, elämän-

tilanteita käsitellään yhdessä ja tuki toteutuu erityisesti tunnetasolla. (Kari 2009, 19, Malinen & Nieminen 2001, 23 – 24.) Ihmiset kokevat vertaiset neutraaleiksi ja omaan elämänpiiriin nähden ulkopuolisiksi, mikä tekee avun tarpeen myöntämisestä helpompaa (Jantunen 2008, 23–28).

Vertaisryhmään liittymisen motiivit nousevat henkilön omista, sisäisistä tarpeista. On mahdollista, että vertaisryhmä on ainoa foorumi, missä hyväksytään kaikenlaiset henkilön tilanteeseen liittyvät tunteet ja ajatukset. Osallistujat ovat eläviä esimerkkejä selviytymisestä ja muutoksen mahdollisuudesta. Vertaisryhmään tuleminen voi kysyä paljon rohkeutta, sillä kyseessä saattaa olla ensimmäinen kontakti oman elämänpiirin ulkopuolisiin ihmisiin pitkään aikaan. Onkin hyvin tärkeää, että ryhmän jäsenet kokevat olevansa tervetulleita. Arvostava ja hyväksyvä vuorovaikutus on kaikkein tärkeintä. (Laimio ym. 2010, 18-19.)

Voimaantuminen on vertaistuen seuraus. Tällöin ihminen löytää tilaa omille kokemuksilleen ja saa myös uskoa omiin mahdollisuuksiinsa. On huomattava, että vertaisten yhteyteen hakeutuminen edellyttää riittäviä voimavaroja ja halua muutokseen. Vertaistuen piiriin hakeutumiseen liittyy kiinteästi toive samankaltaisten kokemusten voimasta. Ihminen haluaa tulla kuulluksi ja ymmärretyksi. (Jantunen 2008, 23–28, 84–85.)

Vertaisryhmän jäsenet ovat samanarvoisia ja kaikki kantavat yhtä suuren vastuun ryhmän toiminnasta. Sisällöllisesti on kyse vastavuoroisesta tuesta. Oman tilanteen käsittelyssä auttavat uudet näkökulmat ja erilaiset henkilökohtaiset kasvuprosessit. (Suomen mielenterveysseura 2004, 22.) Vertaisryhmän ohjaajalle käsiteltävän aiheen tulisi olla hyvin tuttu. Tämä voi tulla koulutuksen kautta, mutta se voi nousta myös ohjaajan omista kokemuksista, eli hän voi olla aidosti vertainen. Objektiivisuuden ja tasapuolisuuden tulisi olla ohjaajan toiminnan tunnusmerkkejä. Käsiteltävien asioiden aikaskaala voi olla laaja, ulottuen menneisyydestä tulevaisuuteen, nykyhetkeä unohtamatta. (Vilen, Leppämäki & Ekström 2008, 272-273.)

Vaikka kukin jäsen onkin eri vaiheessa omaa henkilökohtaista kriisiään, on samantyyppisen kokemuksen jakaminen tärkeää. Omien kokemusten ja mielipiteiden esiin tuomisen pitää olla mahdollista kaikille. Koska toiminta on vapaaehtoista, ketään ei

saa pakottaa puhumaan; tarkoitushan on tarjota keinoja vaikeasta tilanteesta selviämiseen, ei luoda uusia vaikeita tilanteita. (Vilen ym. 2002, 272-274.) Vertaisryhmätoiminnan perusteina ovat muun muassa tasa-arvo, erilaisuuden kunnioittaminen, sitoutuminen, luottamus ja vaitiolovelvollisuus (Järvinen, Nordlund & Taajamo 2006, 17; Lehtinen 2010, 63).

Ihminen tarvitsee ympärilleen sosiaalisen tukiverkoston. On tärkeää, että tuohon tukiverkostoon kuuluisi sellaisia henkilöitä, joilla on yhtenäistä kokemuspohjaa, ovat tuttuja toisilleen ja voivat tarpeen tullen tarjota vastavuoroista tukea. Pohjaa vertais-tuelle luo ja yhdistävänä tekijänä toimii yhteinen sairaus. Ihmiset kokevat tarvetta vastavuoroiseen tukeen sekä kokemuksiensa ja elämäntilanteensa vertailuun. Tähän tarpeeseen perustuu vertaistuen tarve. (Kukkurainen 2007.) Vertaisryhmän toimintaan kuuluu myös tutuksi tuleminen. Ensi alkuun ryhmän jäsenet ovat toisilleen vieraita, mutta hiljalleen jäsenet tulevat toisilleen tutuiksi ja ryhmä hitsautuu paremmin yhteen. Tämän myötä omista kokemuksista puhuminen helpottuu ja myös ryhmän toiminta muuttuu. Toimittaessa tutussa ympäristössä, tutussa ryhmässä, voidaan hyvinkin kipeitä asioita tuoda esiin ilman, että liikutaan enää epämukavuusalueella. Kysymyksessä on luottamuksen muodostuminen. Tähän pohjautuen voidaan väittää, että vertaisryhmän tulisi toimia yhdessä melko pitkään, jotta sen toiminta siirtyy aidosti sille tasolle, että jäsenet voivat tuoda mitä tahansa tuntemuksiaan esille. Tällöin kuitenkin ollaan jo niin pitkällä, ettei vertaisia enää koetakaan ulkopuolisina, vaan heistä on tullut osa jäsenten sosiaalista verkostoa.

4.4 Vertaisohjaajat ja koulutus

Vertaisryhmän toimintaan vaikuttaa paljon se, ohjaako ryhmää ammattilainen vai vertainen, eli henkilö jolla on samantyyppinen kokemuspohja kuin muilla ryhmän jäsenillä. Vertaisen ohjaamissa ryhmissä on enemmän läsnä omakohtaiseen kokemukseen perustuva tieto. (Jyrämä 2010, 34.) Terminä ohjaus liitetään liiankin helposti opastamiseen ja neuvomiseen. Tämä katsontakanta on liian kapea, sillä ohjaus on ennemmin neuvotteluun ja keskusteluun pohjaava prosessi. Alun perin ohjauskäsite pohjautuu kreikan kielen sanaan *methodos*, joka sananmukaisesti merkitsee kuljettavaa tietä. Ryhmän ohjaaja ja ryhmäläiset kulkevat yhdessä tätä tietä joka

muodostuu toiminnasta ja keskusteluista ryhmässä. Vertaisryhmätoiminta perustuu nimensä mukaisesti vertaisuuteen, joten kaikki jäsenet osallistuvat toiminnan suunnitteluun ja toteutukseen yhdessä ohjaajan kanssa. On kuitenkin huomattava, että vertaisryhmä on sosiaalinen kokonaisuus, jossa vallitsevat sosiaaliset roolit. Toimiminen tietyssä roolissa edellyttää toiselta henkilöltä vastaroolin omaksuntaa, tässä tapauksessa ohjaaja-ohjattava. Käytännössä ryhmä siis tavallaan hyväksyy henkilön toimimaan ohjaajan roolissa. (Järvinen ym. 2006, 34-36.)

Vertaisryhmän ohjaajaa ei voi niin sanotusti jättää oman onnensa nojaan, vaan taustalla toimivan yhteisön tulee ottaa huomioon myös vapaaehtoistyöntekijöiden tukeminen. Ajatus siitä, että ryhmänohjaaja joutuisi kohtaamaan kaikenlaiset tilanteet ilman minkäänlaista tukiverkostoa, on kestävätkö. Tarjottava tuki voi olla monimuotoista, mutta sen tärkeänä elementtinä on koulutus. Koulutuksessa tukee käsitellä sekä tukihenkilötoimintaa koskettavia kysymyksiä että auttajaan ja hänen persoonallisuutensa liittyviä asioita. (Lahtinen 2003, 42–44.) Vertaisohjaajana toimiminen on persoonalähtöistä työtä, joten ohjaajan persoonallisuudella on suuri merkitys niin ryhmän toiminnalle kuin ohjauksen onnistumiselle.

Hyvältä ryhmänohjaajalta vaaditaan paljon erilaisia ominaisuuksia. Näistä hyvin tärkeä on kyky oman roolinsa tunnistamiseen. Ohjaajan tulee myös tiedostaa, miten hänen toimintansa vaikuttaa muihin ja pystyä sopeuttamaan omaa toimintaansa ryhmän mukaan. Taito kritiikin ja palautteen vastaanottamiseen ja antamiseen on olennaisen tärkeää. Koska ryhmissä on usein läsnä suuriakin tunteita, ohjaajan tulee pystyä kohtaamaan ja käsittelemään sekä omiaan, että muiden tunteita. Ohjaajan tulee kyetä puuttumaan niin ongelmiin kuin mahdollisuuksiinkin. Ryhmillä on erilaisia tarpeita ja ohjaajan tulisi suhtautua niihin joustavasti ja sopeutuvasti. Tämä usein kysyy myös kärsivällisyyttä. Ryhmissä esiintyy sekä keskeneräisyyttä, että tietämättömyyttä ja niiden sietäminen on hyvälle ohjaajalle olennaista. Myös ryhmän toimintaa ja kehitystasoa tulisi kyetä arvioimaan jatkuvasti. Kaiken tämän valossa on selvää, että hyvät viestintätaidot ovat erittäin tärkeitä. (Järvinen ym. 2006, 40.)

Vertaisryhmiä toimii sekä itsenäisesti ilman varsinaista taustaorganisaatiota, että erilaisten organisaatioiden yhteydessä. Vaikka vertaisena voikin periaatteessa toimia kuka tahansa, on huomattava että ohjaajana ei voi toimia jokainen, joka täyttää ulkoi-

set kriteerit. Henkilöllä voi olla esimerkiksi vääränlaisia motiiveja ja odotuksia tai vaikkapa erilaisia mielenterveydellisiä ongelmia. Organisaatioilla on usein omat valintakriteerinsä ja myös peruskoulutus, jonka kautta voi tulla valituksi vertaisohjaajaksi.

Hyvin tärkeää on, että valmennuksen kautta vertaiset omaksuvat myös itsestään ja omasta jaksamisestaan huolehtimisen. Kun ohjaaja voi hyvin, se heijastuu myös koko ryhmän toimintaan. Kokemukset erityisesti yhtenäisestä, niin kutsutusta prosessimaisesta koulutuksesta ovat olleet hyviä. Tällaisella koulutuksella on aina joku nimetty vastuuhenkilö, usein kaksikin, ja koulutus on loogisesti etenevä prosessi. (Myllymaa 2010, 89-90.) Selkeällä ja loogisella koulutuskokonaisuudella voidaan varmistaa, että tiettyjen asioiden osalta ryhmänohjaajien osaamistaso on sama ja näin vaikutetaan sekä turvallisuuteen että toiminnan laatuun. Myös tässä voidaan nähdä sosiaalisen tuen merkitys ja vertaisuuden moninaisuus: koulutukseen osallistujat ovat myös keskenään vertaisia ja tämän yhteisen kokemuksen kautta voivat jatkossa tukea toisiaan.

Koulutukseen kuuluvat luonnollisesti erilaiset organisaatiokohtaiset asiat, kuten tietyt toimintatavat ja toiminnan käytännön pyörittämiseen liittyvät piirteet. Lisäksi mukana voi olla organisaation perusluonteeseen liittyviä asioita, esimerkiksi tietoa tietyistä sairauksista. Näiden lisäksi koulutukseen voi sisältyä muun muassa seuraavanlaisia aiheita:

- mitä vertaistoiminta on
- missä vertaistoimintaa käytetään
- erilaisia vertaistoiminnan muotoja
- vertaistoiminnan merkitys
- eettiset periaatteet ja pelisäännöt
- minä ja omat lähtökohdat
- erilaisten ryhmien erityispiirteet
- ryhmän ohjaaminen
- kahdenkeskeiset tukisuhteet

(Myllymaa 2010, 90)

5 OPINNÄYTETYÖN TARKOITUS JA TUTKIMUSONGELMAT

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena oli kerätä palaute Satakunnan Syöpäyhdistys Ry:n ja Satakunnan ammattikorkeakoulun yhteistyössä järjestämästä vertaisohjaajakoulutuksesta. Tavoitteena oli, että kerättyä palautetta hyväksikäyttäen Satakunnan Syöpäyhdistys voi edelleen kehittää vastaavia, tulevaisuudessa järjestettäviä koulutuksia.

Tutkimusongelmat ovat:

1. Miten tyytyväisiä koulutettavat ovat vertaisohjaajakoulutukseen?
2. Miten hyvin koulutuksessa osataan hyödyntää kokemusasiantuntijuutta?
3. Miten hyvin koulutus vastaa koulutettavien odotuksia?

6 OPINNÄYTETYÖN TOTEUTUS

6.1 Tutkimusmenetelmä

Kvantitatiiviset tutkimukset kohdentuvat muuttujien mittaamiseen, erilaisten tilastolisten menetelmien käyttöön ja muuttujien välisten yhteyksien tarkasteluun eri tavoin. Muuttujat voivat olla riippumattomia eli selittäviä tai riippuvia eli selitettäviä. Riippumattomia muuttujia ovat esimerkiksi vastaajan taustatiedot ja riippuvia vaikkapa vastaajan tyytyväisyys hoitoon tai kivun lievittyminen hoidon ansiosta. (Kankunen & Vehviläinen-Julkunen 2013, 55.)

Kvalitatiivinen tutkimus pitää sisällään hyvin erilaisia lähestymistapoja, mutta näissä lähestymistavoissa on myös päällekkäisyyttä. Kvalitatiiviselle tutkimukselle on olennaista kokemusten, tulkintojen, käsitysten tai motivaatioiden tutkiminen. Asenteet,

uskomukset ja käyttäytymisessä ilmenevät muutokset liittyvät kiinteästi kvalitatiiviseen tutkimukseen. (Kankkunen & Vehviläinen-Julkunen 2013, 65–66.)

Tämä opinnäytetyö edustaa valtaosin kvantitatiivista tutkimusta. Käytössä olleet avoimet kysymykset täyttävät kvalitatiivisen tutkimusten tunnuspiirteitä.

6.2 Opinnäytetyön kohderyhmä

Opinnäytetyön kohderyhmänä on Satakunnan Syöpäyhdistys Ry:n ja Satakunnan ammattikorkeakoulun järjestämän vertaisohjaajakoulutuksen koulutettavat. Koulutettavia oli kaikkiaan 24 henkilöä. Kyselylomakkeet jaettiin joulukuun 11. päivä 2013 koulutuksen päätöstilaisuudessa. Paikalla oli 19 koulutettavaa, lopuille koulutettaville kyselylomake postitettiin kotiin palautuskuoren kanssa.

6.3 Aineiston keruumenetelmä

Tässä opinnäytetyössä aineiston keruumenetelmänä käytettiin kyselyä. Kyselyssä aineistoa kerätään standardoidusti. Tämä tarkoittaa sitä, että asiat kysytään kaikilta vastaajilta täsmälleen samalla tavalla. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2006, 182.) Kyselylomake (Liite 3) laadittiin Satakunnan Syöpäyhdistys Ry:n esittämien toiveiden ja koulutuksen sisällön pohjalta. Koska kyseessä on yhden yksittäisen koulutuksen arviointi, päädyttiin siihen, että varsinaisia taustatietoja ei kysytä. Tilaaajan toiveesta ainoana taustatietona kysyttiin, onko koulutettavalla aiempaa kokemusta vapaaehtoistyöstä. Lomake koostui kahdesta osiosta, väittämistä (kysymykset 2-16) ja avoimista kysymyksistä (kysymykset 17-23). Asteikkona käytettiin viisiportaista Likertin asteikkoa, jossa vastaaja valitsi vaihtoehtojen 1=täysin samaa mieltä, 2=jokseenkin samaa mieltä, 3=ei samaa eikä eri mieltä, 4=jokseenkin eri mieltä, 5=täysin eri mieltä välillä.

Kyselylomakkeen hyväksyi ohjaava opettaja ja Satakunnan Syöpäyhdistys. Tutkimuslupa-anomus (Liite 1) lähetettiin Syöpäyhdistyksen toiminnanjohtajalle

25.11.2013 ja anomus hyväksyttiin 27.11.2013. Samana päivämääränä toiminnanjohtaja myös allekirjoitti sopimuksen opinnäytetyön tekemisestä (Liite 2).

Kyselylomakkeita (Liite 3) jaettiin kaikille koulutettaville, yhteensä 24 kappaletta. Näistä 19 kappaletta viimeisellä koulutettavien yhteistapaamisella 11.12.2013 ja loput 5 kpl postitettiin palautuskuoren kera. Postitettuja kyselylomakkeita ei palautettu, joten vastauksien määräksi jäi 19 kpl, jolloin vastausprosentiksi muodostui 79,17%. Huomattavaa kuitenkin on, että koulutuksesta valmistui 19 vertaisohjaajaa, joten valmistuneiden vastausprosentti on 100%. Yhden palautetun lomakkeen väittämien vastaukset jätettiin huomioimatta, koska vastaaja oli todennäköisesti ymmärtänyt väittämien asteikon väärin päin. Tämä voitiin päätellä siitä, että avoimien kysymysten vastaukset olivat erittäin positiivisia ja puolestaan kaikkiin väittämiin vastaaja oli vastannut olevansa täysin tai jokseenkin eri mieltä. Tulosten luotettavuuden varmistamiseksi kyseisen vastaajaan väittämien vastaukset siis jätettiin käsittelemättä.

Ainoana taustatietona kysyttiin tilaajaan toiveesta, onko koulutettavalla aiempaa kokemusta vapaaehtoistyöstä. Vastaajista 95% oli aikaisemmin tehnyt vapaaehtoistyötä. Käytännössä siis yksi koulutukseen osallistunut ei ollut aikaisemmin tehnyt vapaaehtoistyötä.

6.4 Tutkimusaineiston analysointi

Kun kyselylomakkeet oli palautettu, aloitettiin tutkimusaineiston analysointi. Palautetut lomakkeet numeroitiin ja aineisto analysoitiin Excel-taulukkolaskentaohjelmalla. Tulokset esitetään prosentteina ja aineistoa havainnollistetaan pylväsdiagrammein.

Avoimet kysymykset käsiteltiin luetteloimalla vastaajien vastaukset täydellisinä välimerkkeineen ja mahdollisine kirjoitusvirheineen. Tämän jälkeen vastauksista luetteloiitiin niissä esiintyviä asioita ja teemoja. Esimerkkejä vastauksista esitetään suorina lainauksina.

6.5 Opinnäytetyön eettisyys

Tutkimusprosessin liittyy eettisiä kysymyksiä, joita tutkimuksen tekijä joutuu pohtimaan ja ratkaisemaan. Hyvään tieteelliseen käytäntöön kuuluu tieteellisten toimintatapojen noudattaminen. Nämä toimintatavat ovat rehellisyys, huolellisuus ja tarkkuus. (Leino-Kilpi & Välimäki 2003, 288.) Mainitut toimintatavat ohjaavat tutkimuksen toteutusta koko prosessin ajan.

Tässä tutkimuksessa kyselylomakkeen kansilehti oli saatekirje, jossa kerrottiin tutkimuksesta ja tutkimuksen tekijästä. Vastaajille kerrottiin, että kyselyyn vastaaminen on vapaaehtoista. Vastaajien anonymiteetti oli turvattu, sillä mitään henkilötietoja ei kysytty. Täytettyjen lomakkeiden käsittelyssä noudatettiin tarkkuutta. Tarkkuutta noudatettiin myös tuloksien raportoinnissa. Kun vastaukset oli koottu yhteen, alkupe-
räiset lomakkeet tuhottiin asianmukaisella tavalla.

6.6 Opinnäytetyön luotettavuus

Virheiden välttäminen on tutkimukselle ominaista, mutta silti tulosten luotettavuudessa ja pätevytydessä on vaihtelua. Tästä syystä pyritään kaikissa tutkimuksissa arvioimaan tutkimuksen luotettavuutta. Arvioinnissa käytettävät käsitteet ovat reliabiliteetti ja validiteetti. Reliabiliteetti tarkoittaa tutkimuksen luotettavuutta. Jos kaksi arvioijaa päätyy samanlaiseen tulokseen tai kahdella eri tutkimuskerralla samalta henkilöltä saadaan samanlainen tulos, voidaan tulokset todeta reliaabeleiksi. Validius puolestaan merkitsee pätevyyttä, eli mittari tai tutkimusmenetelmä kykenee mittaamaan juuri sitä, mitä on tarkoituskin mitata. (Hirsjärvi ym. 2006, 216; Kankkunen ym. 2013, 189-190.)

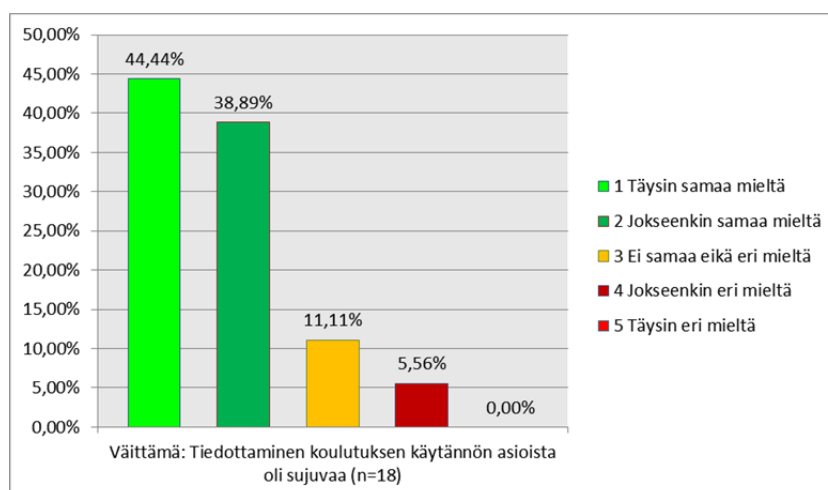
Tässä tutkimuksessa pyrittiin luotettavuuden parantamiseen muotoilemalla kysymyksistä mahdollisimman yksinkertaisia jotta väärinymmärryksiltä välttyttäisiin. Vastauksia tarkasteltaessa vaikuttaa vahvasti siltä, että vastaajat ovat ymmärtäneet kysymykset oikein. Yksi vastaaja oli ymmärtänyt vastausasteikon väärin päin, joten luotettavuuden varmistamiseksi kyseisen lomakkeen väittämien vastaukset jätettiin huomioimatta. Kysymykset kyseinen vastaaja oli kuitenkin ymmärtänyt oikein. Tut-

kimuksen luotettavuutta parantaa myös se, että tutkimus käsittelee vain ja ainoastaan juuri päättynyttä koulutusta johon kaikki kyselyyn vastanneet olivat osallistuneet.

7 TUTKIMUSTULOKSET

7.1 Koulutuksen käytännön asioista tiedottaminen

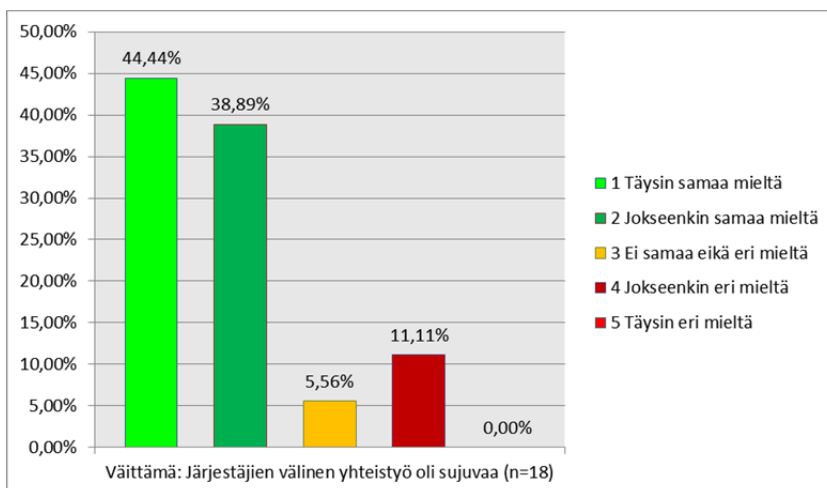
Lähes puolet vastaajista (44,44%) oli sitä mieltä, että tiedottaminen oli sujuvaa. Jokseenkin samaa mieltä oli 38,89% joten kokonaisuudessaan koulutettavat olivat tiedottamiseen tyytyväisiä. (Kuvio 3)

Kuvio 3: Koulutuksen käytännön asioista tiedottaminen

7.2 Järjestäjien välinen yhteistyö

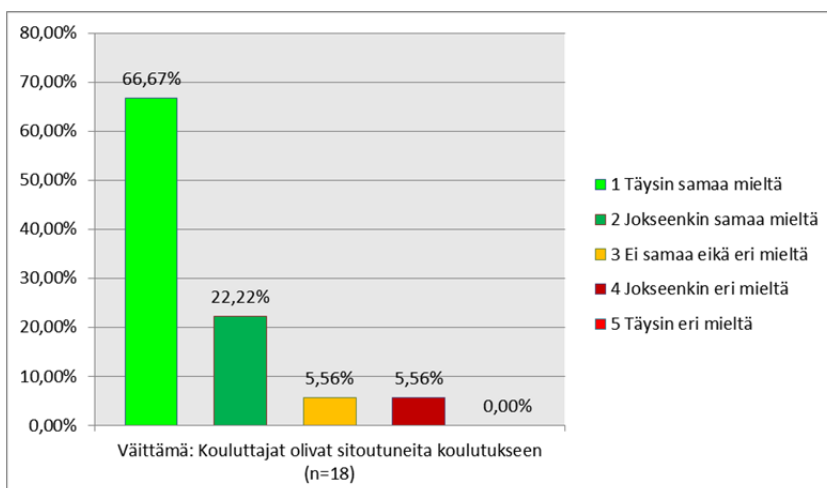
Valtaosa (44,44%) vastaajista koki yhteistyön sujuneen hyvin. Jokseenkin samaa mieltä oli 38,89% vastaajista, joten kokonaisuudessaan yhteistyön sujuvuuteen oltiin tyytyväisiä. Kuitenkin 11,11% oli jokseenkin eri mieltä. (Kuvio 4)

Kuvio 4: Järjestäjien välinen yhteistyö

7.3 Kouluttajien sitoutuminen koulutukseen

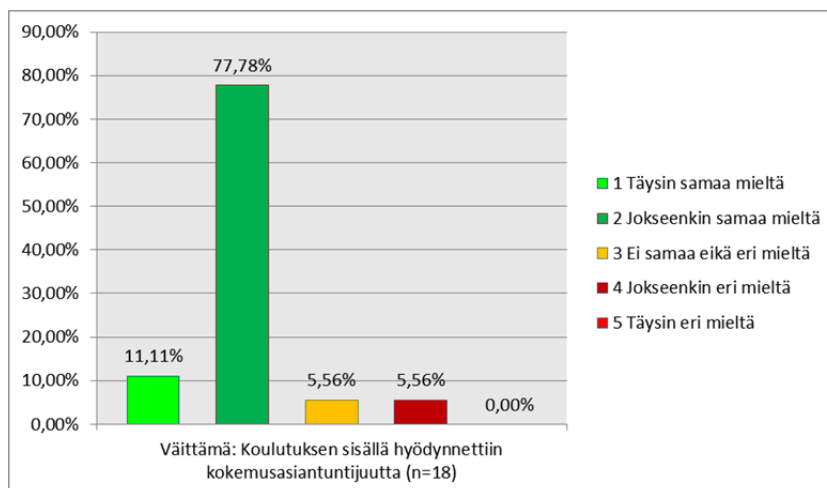
Yli puolet (66,67%) vastaajista oli sitä mieltä, että kouluttajat olivat sitoutuneita koulutukseen, jokseenkin samaa mieltä oli lähes neljännes (22,22%) vastaajista, Jokseenkin eri mieltä oli 5,56% vastaajista. (Kuvio 5)

Kuvio 5: Kouluttajien sitoutuneisuus

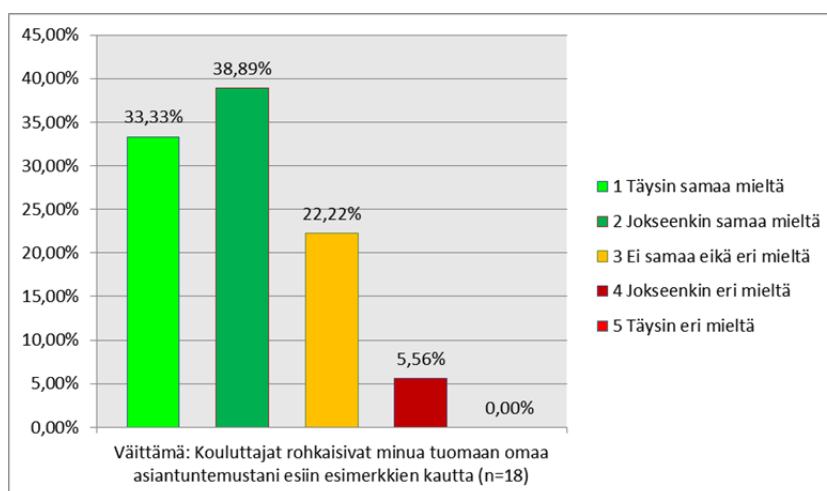
7.4 Kokemusasiantuntijuuden hyödyntäminen

Kokemusasiantuntijuus näyttelee merkittävää roolia vertaistoiminnassa ja siksi haluttiinkin selvittää, hyödynnettiinkö koulutuksen aikana koulutettavien asiantuntijuutta. Jokseenkin samaa mieltä oli 77,78% vastaajista, täysin samaa mieltä 11,11%. Neutraaleja ja jokseenkin eri mieltä oli molempia 5,56%. (Kuvio 6)

Kuvio 6: Kokemusasiantuntijuuden hyödyntäminen

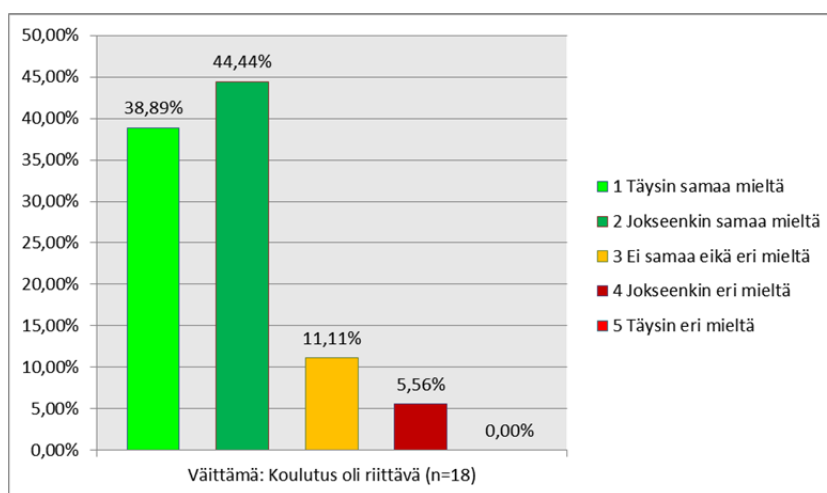
Kokemusasiantuntijuuteen liittyen haluttiin kysyä myös, rohkaistiinko omaa asiantuntemustaan tuomaan esiin. Yli puolet vastaajista (72%) oli täysin tai jokseenkin samaa mieltä. Neutraaleja 22,22% ja jokseenkin eri mieltä olevia 5,56%. (Kuvio 7)

Kuvio 7: Oman asiantuntijuuden esiintuominen

7.5 Koulutuksen riittävyys

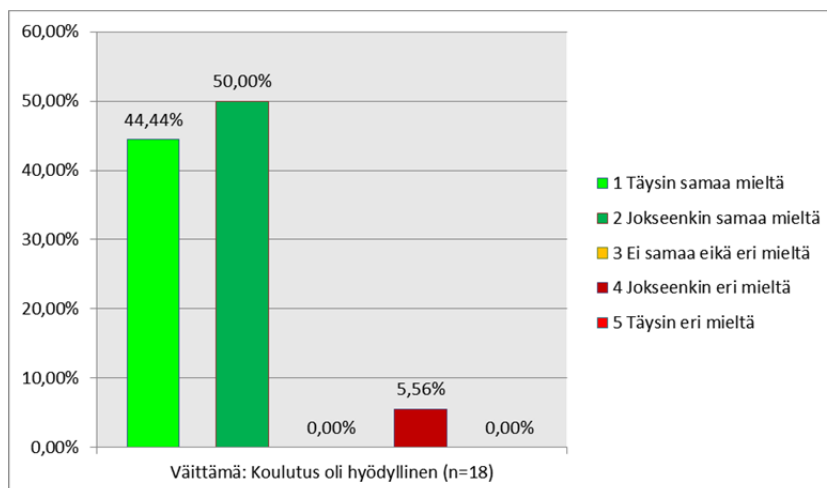
Suurin osa (83,3%) vastaajista piti koulutusta riittävänä. Neutraalilla kannalla oli 11,11% ja jokseenkin eri mieltä 5,56%. (Kuvio 8) Avoimissa kysymyksissä esiin nousi toiveita aiheista, joita olisi pitänyt käsitellä: ”Kahdenkeskeinen tapaaminen”, ”Puheenaiheet ryhmässä. ’Vaikeat’ ryhmät jäsenet. Ryhmänohjaajien työnohjaus.”, ”Ryhmänohjaaminen.”, ”Johtamisen taito.”, ”Tietoisuutta eri lajien syöpäsairauksista olisi saanut olla.”, ”Kuolema.”

Kuvio 8: Koulutuksen riittävyys

7.6 Koulutuksen hyödyllisyys

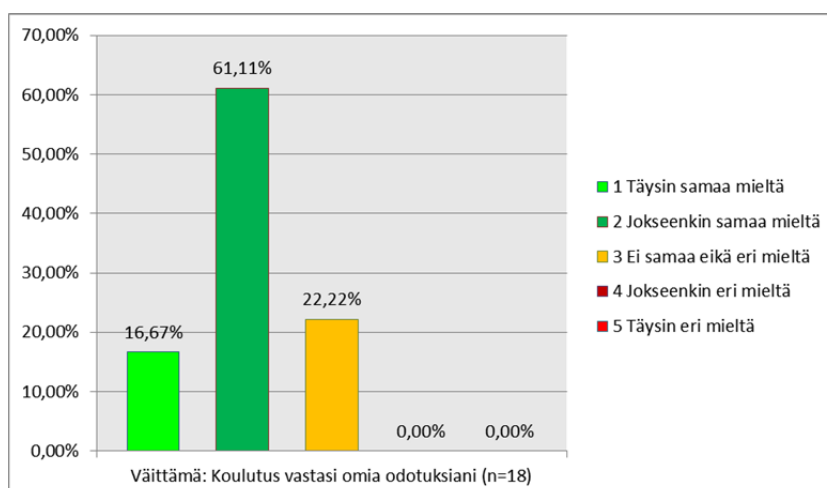
Koulutusta pidettiin hyödyllisenä, 44,44% vastaajista oli täysin samaa mieltä ja 50% jokseenkin samaa mieltä. Jokseenkin eri mieltä oli 5,56%. (Kuvio 9)

Kuvio 9: Koulutuksen hyödyllisyys

7.7 Vastaaminen omiin odotuksiin

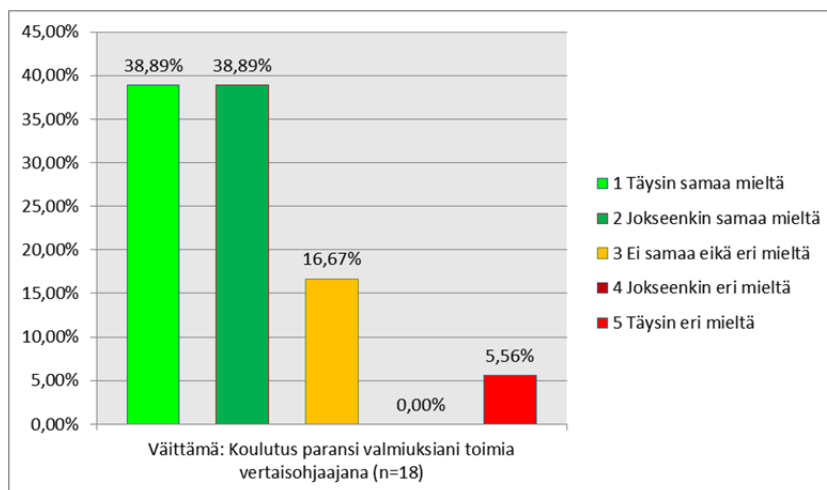
Vajaa viidennes (16,67%) koki koulutuksen vastanneen heidän odotuksiaan. Jokseenkin samaa mieltä oli suurin osa (61,11%) vastaajista ja neutraaleja 22,22%. (Kuvio 10) Avoimissa esiin nousi jälleen muutamia kohta, joita olisi toivottu: ”Vertaisryhmän ’tavoiteohjelma’ ja esim. kauden toimintasuunnitelma”, ”Emme ehtineet keskustella sairaanhoitajan kanssa tarkemmin, millaista ryhmätoiminta tulee olemaan.”, ”Ryhmänohjaajien työnohjaus.”

Kuvio10: Omiin odotuksiin vastaaminen

7.8 Valmius toimia vertaisohjaajana

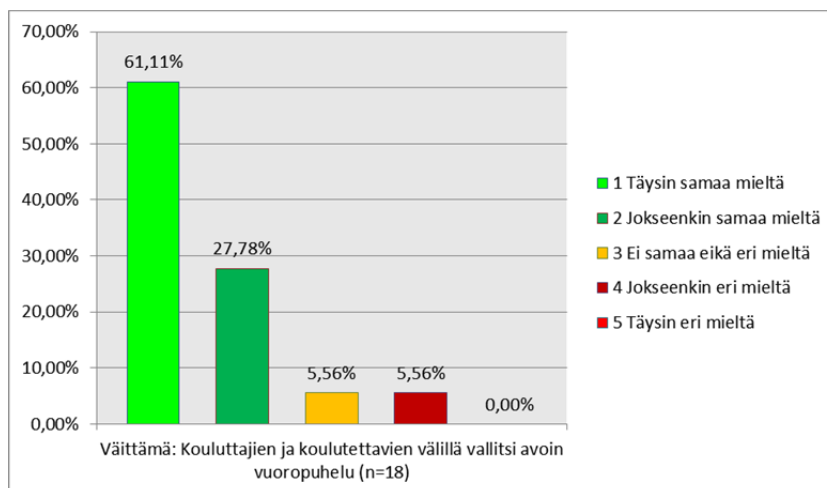
Suurin osa vastaajista koki omien valmiuksiensa parantuneen koulutuksen myötä. Täysin samaa mieltä ja jokseenkin samaa mieltä väittämän kanssa oli molempia 38,89%. Neutraaleja 16,67% ja täysin eri mieltä 5,56%. (Kuvio 11) Kuitenkin toivottiin myös parempaa valmistautumista tulevaan tehtävään vertaisohjaajana, joka ilmeni mm. seuraavasti: ”Käytännön harjoittelu ryhmänohjaajana. Miten kohdata ’rikkinäinen’ ihminen.”, ”Kokemukset jo toimineista vertaisryhmistä”, ”Jatkuva ryhmänohjaajien tukeminen systemaattisesti.”, ”Liian vähän varsinaista ryhmänohjausopetusta”.

Kuvio11: Omat valmiudet toimia vertaisohjaajana

7.9 Kouluttajien ja koulutettavien välinen vuoropuhelu

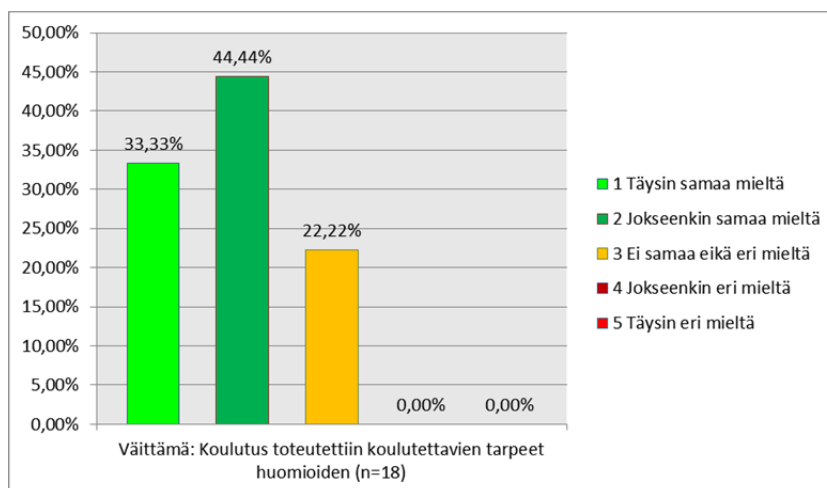
Vastaajista yli puolet (61,11%) oli sitä mieltä, että vuoropuhelu toteutui. Jokseenkin samaa mieltä oli 27,78% vastaajista. Neutraalilla kannalla oli 5,56%, samoin 5,56% oli jokseenkin eri mieltä. (Kuvio 12)

Kuvio 12: Avoin vuoropuhelu

7.10 Koulutettavien tarpeiden huomiointi

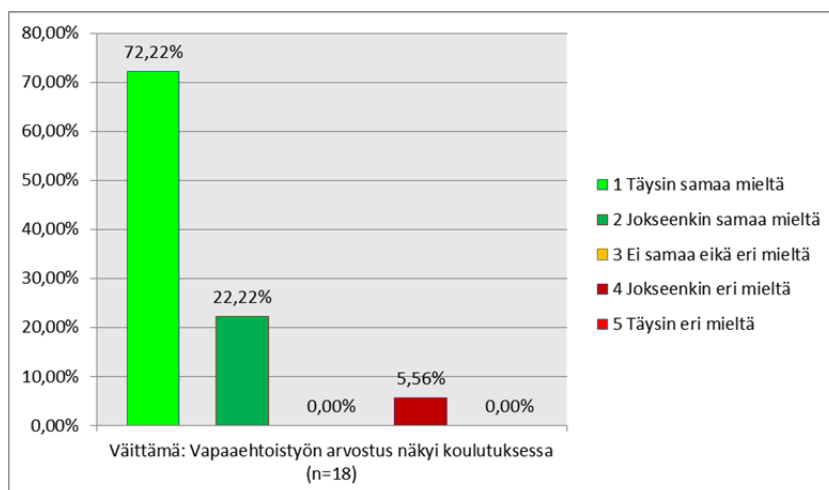
Ennen koulutusta selvitettiin koulutettavien tarpeita, millaisia asioita ja teemoja he toivoisivat koulutuksessa käsiteltävän. 33,33% vastaajista koki tarpeensa tullun hyvin vastatuksi ja jokseenkin samaa mieltä oli 44,44%. Neutraalilla kannalla oli 22,22% vastaajista. (Kuvio 13)

Kuvio 13: Koulutettavien tarpeet

7.11 Vapaaehtoistyön arvostus

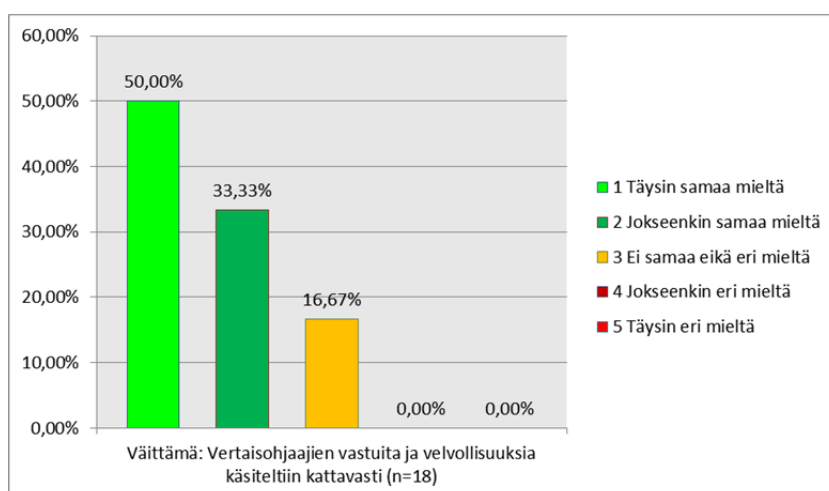
Suuri osa (72,22%) vastaajista koki vapaaehtoistyön arvostuksen näkyneen koulutuksessa, jokseenkin samaa mieltä oli 22,22%. 5,56% oli jokseenkin eri mieltä. (Kuvio 14)

Kuvio 14: Vapaaehtoistyön arvostus

7.12 Vertaisohjaajan vastuut ja velvollisuudet

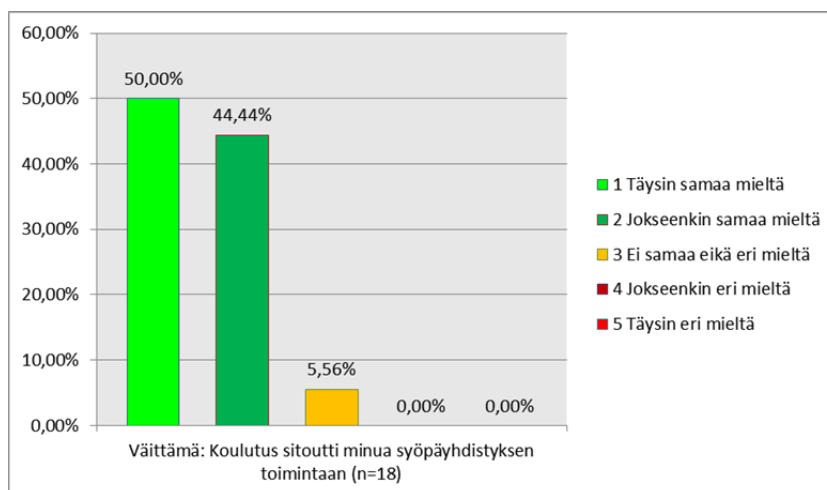
Tasan puolet vastaajista oli sitä mieltä, että vastuut ja velvollisuudet käsiteltiin kattavasti. Jokseenkin samaa mieltä oli 33,33% ja neutraalilla kannalla 16,67%. (Kuvio 15)

Kuvio 15: Vertaisohjaajan vastuut ja velvollisuudet

7.13 Syöpäyhdistyksen toimintaan sitoutuminen

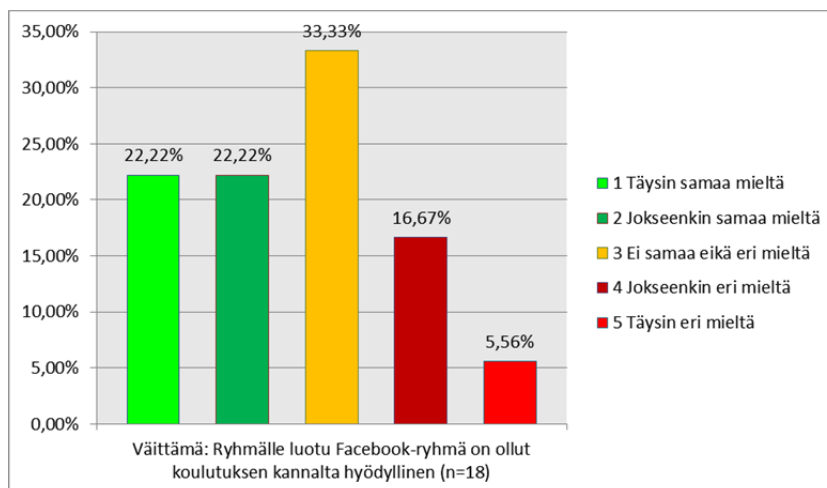
Vertaisohjaajana toimiminen on vapaaehtoistoimintaa. Vapaaehtoiset toimijat ovat Syöpäyhdistykselle erittäin tärkeitä. 50% vastaajista koki koulutuksen sitouttaneen heitä syöpäyhdistyksen toimintaan ja jokseenkin samaa mieltä oli 44,44%. 5,56% edusti neutraalia kantaa. (Kuvio 16)

Kuvio 16: Syöpäyhdistyksen toimintaan sitoutuminen

7.14 Sosiaalinen media

Syöpäyhdistyksellä on ollut meneillään aktiivinen kampanja Facebook-ympäristön hyödyntämisestä opinnäytetyön (Salmi 2014) muodossa. Myös koulutusryhmälle luotiin oma Facebook-ryhmä yhteydenpitoa varten. Koska kyseessä oli samaan aikaan käynnissä oleva pioneeriprojekti, haluttiin selvittää koulutettavien kokemusta ko. Facebook-ryhmän hyödyllisyydestä. Täysin ja jokseenkin samaa mieltä väittämän kanssa oli molempia 22,22%, kolmannes (33,33%) oli neutraaleja, 16,67% oli jokseenkin eri mieltä ja 5,56% täysin eri mieltä. (Kuvio 17) Avoimissa kysymyksissä Facebook-ryhmää kommentoitiin mm. ”Hyvä tiedotuskanava”, ”Kohtalaisen tarpeellinen”, ”Nuorille hyvä”. Kuitenkaan kaikki eivät tienneet ryhmästä, ”Tästä en tiedä mitään”, ”En osaa sanoa”, ”En ole käynyt vielä Facebookissa”.

Kuvio 17: Sosiaalinen media

7.15 Muita havaintoja

Avoimella kysymyksellä kysyttiin koulutettavien vaikutteista osallistua koulutukseen. Syöpäyhdistyksen työntekijöiden aktiivisuus nousi esiin vastauksista, *”Pauliina houkutteli”*, *”Kokemuksen tarve, syöpäsairaanhoitaja ehdotti.”* Taustavaikuttajana oli myös oman osaamisen kehittäminen: *”Ryhmänohjaajataitojen kehittäminen”*, *”Olen vetänyt rinnakkain ryhmää aiemmin”*, *”Olen ollut jo aiemmin mukana toiminnassa”*, *”Olen ollut vapaaehtoistyössä useita vuosia. Kiinnostavaa saada teoreettista tietoa. mitä ei minulla ole ennen ollut.”* Myös vertaisohjaajien tarve vastavuoroisuuteen tuli hyvin esiin: *”Tahdon auttaa ja olla tukena tarvitseville omana itsenäni. Ottaa vastuuta, jakaa kokemuksia.”*, *”Nuoria tukihenkilöitä ei ole, joten halusin sellaiseksi ryhtyä. Saan myös samalla vertaistukea itselleni, kun tuen muita.”*, *”Omat kokemukset ja tiedon jakamisen halu.”*

Vertaisohjaajakoulutusta suunniteltaessa yksi paljon esillä olleista asioista oli paikka, missä koulutus järjestetään. Käytännössä vaihtoehtoja oli kaksi, yhdistyksen omat tilat tai Satakunnan ammattikorkeakoulun tilat Tiilimäen kampuksella. Koulutusympäristöllä on merkittävä vaikutus siihen, millaiseksi koulutus koetaan. Koska koulutuspaikasta keskusteltiin paljon, haluttiin kysyä myös millaiseksi koulutusryhmä koki paikan. Koko ryhmä oli hyvin tyytyväinen koulutuspaikkaan. Paikka luonnehdittiin mm. seuraavasti: *”Sopiva paikka.”*, *”Asiallinen ja hyvä ympäristö.”*, *”Oli oikea*

paikka.”, ”Ympäristö oli mielestäni oikea. Yhdistystä tutummaksi koulutuksen ohessa.”, ”Paikka oli hyvä!”

Käytännön asiat olivat myös esillä avoimien vastauksissa. Toiveita esitettiin mm. tauotuksen ja koulutusmateriaalin suhteen. *”Ajoittain olisi voinut tiivistää ja tauottaa eri tavalla. Kaikki eivät aina jaksaneet seurata mukana.”, ”Materiaali olisi syytä toimittaa etukäteen, jotta koulutuksesta saisi enemmän irti.”*

8 KEHITTÄMISEHDOTUKSET

Kyselyn vastauksista nouse selkeästi esiin asioita, joihin jatkossa tulee kiinnittää huomiota. Etupäässä esiin nousi sisällöllisiä seikkoja, mutta myös käytännön ryhmätoimintaan liittyviä.

Kokemusasiantuntijuuden tunnistaminen on tärkeää. Koulutettavien joukossa oli joitakin jo aiemmin toiminnassa mukana olleita ja yksi, jolla on hyvin vahva kokemus vertaistoiminnasta. Vastausten perusteella kyseinen henkilö ei kokenut koulutusta kovin hyödylliseksi. Vastaisuudessa on tärkeää tunnistaa olemassa oleva osaaminen ja mahdollisesti järjestää erisältöinen koulutus jo toiminnassa mukana olleille jotka eivät tarvitse enää puhdasta perustason tietoa. Ennen tätä koulutusta osallistujilta kerättiin tietoa toiveista omalla kyselyllä. Tämä on hyvä käytäntö, jota on hyödyllistä jatkaa. Osallistujien kokemusta on hyvä selvittää kattavasti ja koulutuksen sisältöä suunniteltaessa se on myös otettava huomioon.

Mitä tulee käytännön toteutukseen, toiveita nousi esiin sekä ajankäytön että koulutusmateriaalin suhteen. Erityisesti toivottiin erilaista tauotusta, sillä välillä kaikki eivät jaksaneet seurata mukana. Koulutusmateriaali olisi hyvä toimittaa osallistujille etukäteen. Koko koulutuksen materiaali kerralla tuskin on tarpeen, lähinnä koulutussillan materiaali muutamaa päivää aikaisemmin. Tällöin koulutettavat pystyvät sisäistämään aiheita jo valmiiksi ja miettimään mahdollisia kysymyksiä.

Ryhmän käytännön toimintaan kiinnitettiin paljon huomiota. Jatkossa olisi hyvä käsitellä ryhmän vetämiseen liittyviä asioita, kuten ryhmän toimintasuunnitelmaa. Jo ryhmää vetävä vertaisohjaaja olisi hyvä saada paikalle kertomaan ryhmän vetämisestä käytännössä. Samalla hän pystyisi myös vastaamaan kysymyksiin. Kannattaa siis hyödyntää kokemusasiantuntijuutta. Lisäksi ryhmänohjaajien työnohjausta olisi syytä käsitellä kattavasti.

Erityisen tärkeä aihealue jatkoa ajatellen on kuolema. Kuoleman ja kuolevan ihmisen kohtaamisesta tulisi puhua. Tähän pitäisi liittää suru ja surutyö.

Koulutuksen seuraaminen ja kehittäminen on tärkeää, joten jatkossakin koulutuksista tulisi kerätä palaute ja edelleen kehittää uusia koulutuksia saadun palautteen perusteella.

9 JOHTOPÄÄTÖKSET JA POHDINTA

Tämän opinnäytetyön tekeminen tarjosi hienon mahdollisuuden tarkastella vapaaehtoistyötä opinnäytetyön tekijälle uudesta näkökulmasta. Työn tekeminen yhdisti mielenkiintoisella tavalla jo olemassa olevan kokemuksen vapaaehtoistyöstä sairaanhoitajan koulutukseen, kokonaisuutta pystyi tarkastelemaan molemmista näkökulmista, vapaaehtoistyön tekijänä että tulevana ammattilaisena. Erityisen hyödyllinen oli ulkopuolinen rooli kyselyn toteuttajana, sillä se takasi hyvin puolueettoman ja ennako-odotuksista vapaan lähtökohdan. Tämä oli myös hyvin tärkeä oppimisen kokemus. Liian läheinen suhde tutkittavaan tai arvioitavaan asiaan tai ilmiöön voi vääristää tutkimustuloksia.

Kyselykaavakkeiden läpikäynti oli erittäin mielenkiintoinen kokemus monellakin tapaa. Oli hyvin valaisevaa lukea koulutukseen osallistujien motiiveista ja huomata, että ne olivat linjassa aiemmin hankitun teoreettisen tiedon kanssa. Aiempi kokemus näkyi tietyillä vastaajilla systemaattisesti läpi kaikkien kysymysten ja herätti ajatuk-

sia aiemman osaamisen tunnistamisesta. Luotettavuutta joutui arvioimaan ja sen varmistamiseksi tekemään toimenpiteitä. Tämän lisäksi kyselyn toimivuutta arvioitiin jatkuvasti ja heräsi paljon ajatuksia siitä, mitä seuraavassa kyselyssä pitäisi tehdä toisin. Vaikka kyselylomakkeen tekeminen ja tulosten purkaminen ja analysoiminen oli oppimisprosessi itsessään, tärkeämpiä oppimisen kannalta ovat ajatukset nimenomaan siitä, mitä jatkossa tutkimusta toteuttaessa pitäisi tehdä toisin. Tavallaan tapahtui kaksi eri kehittämisprosessia. Satakunnan Syöpäyhdistykselle kerättiin tietoa koulutuksen kehittämiseen ja opinnäytetyön tekijälle tietoa tutkimusprosessin kehittämiseen.

Hyvin suuri esiin noussut asia on Satakunnan Syöpäyhdistyksen tekemän työn merkitys ja tärkeys. Tämä nousi esiin tietyissä avoimien kysymysten vastauksissa ja oikeastaan konkretisoitui niiden kautta. Sekä Syöpäyhdistys että sen toiminta avautui aivan uudessa valossa.

Tärkein oppimisen kokemus tätä opinnäytetyötä tehdessä liittyy suurempaan kontekstiin. Työn edetessä tuli hyvin selväksi, että nykymuotoisessa sairaanhoitajakoulutuksessa vapaaehtoistyön osuus on aivan liian vähäinen, teoretietoa tarvitaan huomattavasti enemmän. Suunnitteilla olevat valtakunnalliset uudistukset terveydenhuoltojärjestelmään tulevat toteutuessaan nostamaan kolmannen sektorin toimijat ja sen kautta vapaaehtoistyötä tekevät aivan uuteen asemaan. Kun potilaspaikkoja laitoksissa vähennetään ja ihmisiä pyritään hoitamaan mahdollisimman pitkään kotona, tullaan vapaaehtoistyöntekijöitä tarvitsemaan entistä enemmän, sillä koulutettu palkkatyötä tekevä henkilöstö ei yksin tule riittämään; uudistusten tarkoitushan on nimenomaan kustannussäästöt. Tästä puolestaan nousee ajatus siitä, onko vaarana jossakin vaiheessa palkkatyön siirtäminen liiaksi vapaaehtoistyöntekijöiden harteille; vapaaehtoistyöhän ei saisi korvata palkkatyötä. Lisäksi kuormittaako tämä jo liikaa arvokkaita vapaaehtoistyön tekijöitä? Jään mielenkiinnolla seuramaan vapaaehtoistyön kehitystä Suomessa.

LÄHTEET

Ala-Luopa, M-L. Toiminnanjohtaja, Satakunnan syöpäyhdistys ry. Pori. Henkilökoh-
tainen tiedonanto 19.3.2014.

Beresford, P. & Salo, M. 2008. Kokemuksen muodonmuutos. Pori: Kehitys
Oy.

Harju, A. 2007. Aarre loistamaan. Teoksessa Eskola, A. & Kurki, L. 2007. Vapaaeh-
toistyö auttamisena ja oppimisena. Tampere. Osuuskunta Vastapaino, 16-22.

Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2006. Tutki ja kirjoita. Helsinki. Tammi.

Isola, J. 2007. Syövän synty, kasvu ja leviäminen. Teoksessa H. Joensuu, P.J. Ro-
berts, L. Teppo & M. Tenhunen (toim.) Syöpätaudit. 3. uud.p. Helsinki: Duodecim,
16-28.

Jantunen, E. 2008. Osalliseksi tuleminen – masentuneiden vertaistukea jäsentävä
substantiivinen teoria. Tampereen yliopisto. Lääketieteellinen tiedekunta. Hoitotie-
teen laitos. Lisensiaatintutkimus.

Joensuu, H. 2007. Hoidon yleiset periaatteet. Teoksessa H. Joensuu, P.J. Roberts, L.
Teppo & M. Tenhunen (toim.) Syöpätaudit. 3. uud.p. Helsinki: Duodecim, 122-136.

Jussila, P. Vertaisohjaajakoulutuksesta. Vastaanottaja mka.viljanen@student.samk.fi.
Lähetetty 22.1.2014 klo 13.12.53. Viitattu 12.4.2014.

Jyrkämä, O. 2010. Vertaistukiryhmä käyntiin! Teoksessa T. Laatikainen (toim.) Ver-
taistoiminta kannattaa. Helsinki: Asumispalvelusäätiö ASPA, 25-50.

Järvinen, R., Nordlund, A. & Taajamo, T. 2006. Vertaisryhmän ohjaajakoulutus.
Kouluttajan opas. Helsinki: Mannerheimin Lastensuojeluliitto.

Kankkunen, P. & Vehviläinen-Julkunen, K. 2013. Tutkimus hoitotieteessä. 3. uud.p.
Helsinki: WSOY-pro Oy.

Kari, R. 2009. Internetin vertaistukipalveluiden merkitys syöpäsairauteen liittyvän
tiedon hankinnassa ja jakamisessa. Pro-gradu-tutkielma. Tampere: Tampereen yli-
opistopaino Oy.

Koulutetut Kokemusasiantuntijat ry:n www-sivut. Viitattu 12.4.2014.
<http://www.kokemusasiantuntija.fi>

Kukkurainen, M. 2007. Vertaistuki ja tukihenkilötoiminta. [verkkojulkaisu] [viitattu
13.10.2013] Saatavissa:
http://www.terveyskirjasto.fi/terveyskirjasto/tk.koti?p_artikkeli=reu00322

Lahtinen, P. 2003. Ihminen on tärkein instrumentti – Työnohjaus vapaaehtoisessa tukihenkilötyössä. Helsinki. SMS-Tuotanto Oy.

Lahtinen, P. 2003. Myös vapaaehtoinen auttaja tarvitsee tukea. Mielenterveys. Psykkisen hyvinvoinnin erikoislehti 6, 42–44.

Laimio, A. & Karnell, S. 2010. Vertaistoiminta – kokemuksellista vuorovaikutusta. Teoksessa T. Laatikainen (toim.) Vertaistoiminta kannattaa. Helsinki: Asumispalvelusäätiö ASPA, 9-19.

Lammers, J. & Happell, B. 2003. Consumer participation in mental health services: looking from a consumer perspective. Journal of Psychiatric and Mental Health Nursing 10. Victoria: Blackwell Publishing Ltd.

Lehtinen, I. 2010. Vertaisen työ-vuorovaikutuksellista voimaantumista. Teoksessa T. Laatikainen (toim.) Vertaistoiminta kannattaa. Helsinki: Asumispalvelusäätiö ASPA, 61-69.

Leino-Kilpi, H. & Välimäki, M. 2003. Etiikka hoitotyössä. Porvoo: WSOY.

Malinen, A. & Nieminen, K. 2001. Vertaistuki voimavarana. Selvitys Invalidiliiton tukiperhe toiminnasta. Invalidiliiton julkaisuja R.7. 2000. Helsinki: Invapaino.

Myllymaa, T. 2010. Vertaistoimijoiden jaksaminen ja työn tuki. Teoksessa T. Laatikainen (toim.) Vertaistoiminta kannattaa. Helsinki: Asumispalvelusäätiö ASPA, 87-93.

Pessi, A. B. & Oravasaari, T. 2010. Kansalaisjärjestötoiminnan ytimessä: Tutkimus RAY:n avustamien sosiaali- ja terveysjärjestöjen vapaaehtoistoiminnasta. Helsinki: Raha-automaattiyhdistys. Avustustoiminnan raportteja 23. Viitattu 7.11.2013. <http://www.kansalaisareena.fi/RAYraportti23.pdf>

Porkka, S-T. 2009. Vapaaehtoistyön työnohjaus. Teoksessa T. Myllymaa & S-T. Porkka (toim.) Muutos ja pysyvyys vapaaehtoistyössä. Helsinki: Laadukasta kulttuuria vapaaehtoistyöhön -hanke (Laku) ja Suomen Mielenterveysseura, 52 – 65.

Raninen, A., Raninen, T., Toni, I. & Tornaesus, G. 2007. Mathildan muodonmuutos – Kansalais- ja vapaaehtoistoiminnan uudet kasvot. Helsinki. WSOY Oppimateriaalit Oy.

Salmi, T. 2014. Sosiaalinen media Satakunnan Syöpäyhdistyksen vaikutusvälineenä. AMK-opinnäytetyö. Satakunnan ammattikorkeakoulu. Viitattu 27.2.2014. <http://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-201403203328>

Sankila, R., Teppo, L. & Vainio, H. 2007. Syövän yleisyys, syyt ja ehkäisy. Teoksessa H. Joensuu, P.J. Roberts, L. Teppo & M. Tenhunen (toim.) Syöpätaudit. 3. uud.p. Helsinki: Duodecim, 34-49.

Satakunnan Syöpäyhdistyksen www-sivut. Viitattu 3.1.2014.
<http://www.satakunnansyopayhdistys.fi/>

Suomen Mielenterveysseura. 2004. Yhdessä suru on helpompi kantaa- opas lasten ja nuorten sururyhmien ohjaajille. Vantaa: Dark Oy.

Suomen Syöpärekisteri. 2013. Syöpätapauksien määrät ja levinneisyyden jakaumat (prosentteina) primaaripaikoittain keskimäärin vuosina 2007-2011, MIEHET. Viitattu 2.2.2014. <http://stats.cancerregistry.fi/stats/fin/vfin0024i0.html>

Suomen Syöpärekisteri. 2013. Syöpätapauksien määrät ja levinneisyyden jakaumat (prosentteina) primaaripaikoittain keskimäärin vuosina 2007-2011, NAISET. Viitattu 2.2.2014. <http://stats.cancerregistry.fi/stats/fin/vfin0025i0.html>

Tilastokeskus. 2013. Liitetaulukko 1b. Kuolleet peruskuolemansyyn ja iän mukaan 2012, miehet. Viitattu 2.2.2014. http://www.stat.fi/til/ksyyt/2012/ksyyt_2012_2013-12-30_tau_002_fi.html

Tilastokeskus. 2013. Liitetaulukko 1c. Kuolleet peruskuolemansyyn ja iän mukaan 2012, naiset. Viitattu 2.2.2014. http://www.stat.fi/til/ksyyt/2012/ksyyt_2012_2013-12-30_tau_003_fi.html

Vilen, M., Leppämäki, P. & Ekström, L. 2008. 3. uud. p. Vuorovaikutuksellinen tukeminen. Helsinki: WSOY.

Vuorinen, M. & Helasti, K. 1999. Juttukeppi kiertämään. Vantaa: Printway Oy.

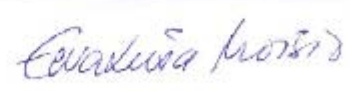
Yeung, A. B. 2007. Innoittava vapaaehtoistoiminta – toimintaan sitoutuminen ja sen tukeminen. Teoksessa A. Harju (toim.) Kansalaistoimintaan kätketty aarre. Vantaa: Sivistysliitto Kansalaisfoorumi SKAF ry., 15.

OPINNÄYTETYÖN/TUTKIMUKSEN LUPAHAKEMUS

Hakija	Nimi <i>Mika Viljanen</i> Lähiosoite [REDACTED] Postinumero/-toimipaikka [REDACTED] Puh: [REDACTED] Email: [REDACTED] Satakunnan Ammattikorkeakoulu, Tiilimäen kampus, Hoitotyön suuntautumisvaihtoehto
Kuvaus	Opinnäytetyön on tarkoitus tuottaa Satakunnan Syöpäyhdistykselle tietoa, johon pohjautuen yhdistys voi edelleen kehittää vertaistukikoulutusta tulevaisuudessa. Tämä toteutetaan keräämällä palaute Satakunnan Syöpäyhdistyksen ja Satakunnan Ammattikorkeakoulun järjestämästä vertaistukikoulutuksesta.
Aiheen valinta	Opinnäytetyöstä on keskusteltu Satakunnan Syöpäyhdistyksen edustajien kanssa ja olen saanut periaatteellisen hyväksynnän opinnäytetyön valmistelun käynnistämiseksi. ☒ Kyllä, kenen kanssa: <i>Marja-Liisa Ala-Luopa</i> ☐ Ei
Oppi- laitoksen ohjaaja	Päiväys <i>7.12.2013</i> <i>[Signature]</i> Tapio Myllymaa E-mail: [REDACTED] Puh: [REDACTED]
Opiskelijan sitoumus	Sitoudun noudattamaan Satakunnan Syöpäyhdistyksen ohjeistusta salassapitovelvollisuudesta ja hyvää tutkimuskäytäntöä. Sitoudun toimittamaan opinnäytetyön tuloksista raportin Satakunnan Syöpäyhdistykselle joko sähköisesti tai paperiversiona. Päiväys: <i>7.12.2013</i> <i>[Signature]</i> nimenselvennys <i>Mika Viljanen</i>
Tutkimus- luvan myöntämi- nen	Satakunnan Syöpäyhdistyksen:n puolesta ☒ Myönnetty ☐ Ei myönnetä, perustelut: Päiväys: <i>27.11.2013</i> <i>[Signature]</i> <i>Marja-Liisa Ala-Luopa</i> toiminnanjohtaja Satakunnan Syöpäyhdistys F.V.

SAMK / Sopimus opinnäytetyön tekemisestä

Opinnäytetyön tekijä: Mika Viitanen	
Opiskelijanumero: 1100009	Alkutyöryhmä: NHT11KP1
Koulutusohjelma: Hoitotyön koulutusohjelma	
Opinnäytetyötä ohjaavan opettajan nimi, sähköposti, puhelinnumero ja osoite: Työn ohjaaja Puhelinnumero: 044-5623623 Sähköposti: mika.viitanen@samk.fi Osoite: Miehikkäläntie 1 20520 Pori	
Toimeksiantajan, yhteystahon nimi, sähköposti, puhelinnumero ja osoite: Toimeksiantaja: Pori City Oy Puhelinnumero: 044-5623623 Sähköposti: mika.viitanen@samk.fi Osoite: Miehikkäläntie 1 20520 Pori	
Opinnäytetyön nimi: <u>VERTAILUTUTKIMUKSEN ARVIOINTI</u>	
Työn etenemisaikataulu: <u>TIEDONKATELVYYS 2013</u> <u>RAPOORTointi KAAKISKU 2014</u>	
Tarkempi selvitys on sopimuksen liitteenä olevassa hyväksytyssä tutkimus-/projektisuunnitelmassa.	
Tätä sopimusta koskevat erimielisyydet pyritään ratkaisemaan ensisijaisesti neuvottelemalla osapuolten kesken. Mikäli asiasta ei päästä sopimukseen, erimielisyydet ratkaistaan Satakunnan käräjäoikeudessa. Tätä sopimusta on laadittu kappaleita yksi kullekin osapuolelle.	
Olemme lukieneet sopimusehdot (sivu 2) ja hyväksymme ne.	
Päiväys: <u>Pori 28.10.2013</u>	
Toimeksiantajan edustajan allekirjoitus, nimike ja nimen selvitys: Mika Viitanen toiminnanjohtaja Satakunnan Syöpäyhdistys ry	
Osaamisaalueen johtajan allekirjoitus ja nimen selvitys: Eeva-Liisa Moring	
Opinnäytetyön tekijän allekirjoitus: 	

Sopimusehdot

Vakuutukset. Jos oppinnytetyö tehdään kokonaan tai osittain työsuhteessa palkkaa vastaan, niin toimeksiantajan on laadittava esienmukainen kirjallinen työsopimus. Työnantaja huolehtii lainmukaisista vakuutuksista, sillä ammattikorkeakoulun vakuutukset eivät kata työsuhteessa tehtävän oppinnytetyön tekijää.

Oppinnytetyön kustannukset ja niiden korvaaminen. Oppinnytetyöstä mahdollisesti aiheutuvien kustannusten (ml. Aineiston hankinta, raaka-aineet, matkat, työkorvaus jne.) korvaamisesta sopivat toimeksiantaja ja opiskelija keskenään. Pääsääntöisesti Satakunnan ammattikorkeakoulu ei vastaa yksittäisen oppinnytetyön kustannusten korvaamisesta.

Oikeudet oppinnytetyön tuloksiin. Toimeksiantaja saa käyttöoikeuden oppinnytetyön tuloksiin ja niiden kaupalliseen hyödyntämiseen. Oppinnytetyön tekijä on velvollinen raportoimaan oppinnytetyön tulokset toimeksiantajalle.

Immateriaalioikeudet. Tekijänoikeus ja muut immateriaalioikeudet oppinnytetyöhön kuuluvat oppinnytetyön tekijälle. Oppinnytetyön tekijä ja toimeksiantaja sopivat erikseen, missä laajuudessa tekijänoikeus tai muut immateriaalioikeudet siirtyvät toimeksiantajalle.

Oppinnytetyön ohjaus ja vastuu. Vastuu oppinnytetyön tekemisestä ja tuloksista on opiskelijalla. Ammattikorkeakoulu vastaa työn ohjauksesta, seurannasta ja työn riittävästä laadusta. Ammattikorkeakoulu ei ole taloudellisesti vastuussa työn tuloksista tai aikataulusta. Oppinnytetyön tekijä ei vastaa toimeksiantajalle vahingosta, joka toimeksiantajalle syntyy oppinnytetyön viivastumisesta, ellei erikseen toisin sovita. Toimeksiantaja sitoutuu antamaan opiskelijan käyttöön kaikki oppinnytetyön tekemisessä tarvittavat tiedot ja aineistot sekä ohjaamaan oppinnytetyötä toimeksiantajaorganisaation näkökulmasta. Opiskelija sitoutuu palauttamaan toimeksiantajalle työn aikana saamansa luottamuksellisen aineiston, kun oppinnytetyö on valmistunut, tai kun osapuolet yhdessä toteavat, että yhteistyöedellytyksiä oppinnytetyön loppuun saattamiseksi ei ole.

Tulosten julkistaminen ja luottamuksellisuus. Oppinnytetyö on kokonaaisuudessaan julkinen. Mikäli oppinnytetyö sisältää liikesalaisuuksia tai muuta julkisuuslaissa salassa pidettäväksi määrättyjä tietoja, on oppinnytetyön raportti laadittava niin, että tietojen luottamuksellisuus säilyy. Tarvittaessa salassa pidettävät tiedot on jätettävä työn taustaa aineistoon. Oppinnytetyö tai sen osia voidaan julkaista myös internetissä sopimalla niistä erikseen. Oppinnytetyön osapuolet (opiskelija, toimeksiantaja ja opettaja) sitoutuvat pitämään salassa kaikki oppinnytetyön tekemisessä ja sitä edeltävässä tai sen jälkeisissä neuvotteluissa esiin tulevat luottamukselliset tiedot ja asiakirjat sekä pidättyvänsä käyttämästä hyväkseen toisen osapuolen ilmaisemia luottamuksellisia tietoja ilman erillistä lupaa. Satakunnan ammattikorkeakoululla on oikeus käyttää yhteistyöhanketta referanssina ammattikorkeakoulun työelämäyhteistyöstä, mukaan lukien SAMKin yhteistyöseuranta, johon voi tehdä hakuja internetissä. Oppinnytetyöstä näkyvät otsikko, organisaatio ja organisaation yhteyshenkilö. Hanketta voidaan lisäksi hyödyntää ammatillisen korkeakoulutuksen tavoitteita edistävästi esim. opetusmateriaalina tai -metodina edellyttäen, ettei hankkeeseen sisältyneiden tietojen luottamuksellisuutta vaaranneta.

KYSELY SATAKUNNAN SYÖPÄYHDISTYKSEN VERTAISOHJAAJAKOULUTUKSESTA

Opiskelen Satakunnan Ammattikorkeakoulussa sairaanhoitajaksi. Opintoihin kuuluu opinnäytetyön tekeminen. Teen opinnäytetyönäni arvioinnin Satakunnan Syöpäyhdistyksen ja Satakunnan Ammattikorkeakoulun yhteistyössä järjestämästä vertaisohjaajien koulutuksesta. Syöpäyhdistys käyttää tätä saatua palautetta koulutuksen kehittämiseen jatkossa. Kyselyyn vastataan käyttämällä tätä lomaketta. Kysely koostuu sekä väittämistä, että avoimista kysymyksistä. Vastaamalla voit vaikuttaa koulutuksen kehittämiseen.

Vastaaminen tapahtuu nimettömänä, eikä yksittäisiä vastaajia voida tunnistaa. Lomakkeita säilytetään asianmukaista tietoturvaa noudattaen. Vastaukset kerätään lomakkeilta, jonka jälkeen alkuperäiset kappaleet tuhoetaan.

Tarvittaessa annan mielelläni lisätietoja.

Mika Viljanen
Hoitotyön opiskelija
Satakunnan Ammattikorkeakoulu
XXXX.XXXXXXXXXX@XXXXXXXX.XXXX.fi
XXX-XXXXXXX

1. Onko sinulla aiempaa kokemusta vapaaehtoistyöstä?

- Kyllä ☐
- Ei ☐

Seuraavassa on esitetty erilaisia väittämiä koulutukseen liittyen. Vastaa ympäröimällä parhaiten sopiva vaihtoehto.

1=Täysin samaa mieltä

2=Jokseenkin samaa mieltä

3=Ei samaa eikä eri mieltä

4=Jokseenkin eri mieltä

5=Täysin eri mieltä

	Täysin samaa mieltä		Täysin eri mieltä		
2. Tiedottaminen koulutuksen käytännön asioista oli sujuvaa	1	2	3	4	5
3. Järjestäjien välinen yhteistyö oli sujuvaa	1	2	3	4	5
4. Kouluttajat olivat sitoutuneita koulutukseen	1	2	3	4	5
5. Koulutuksen sisällä hyödynnettiin kokemusasiantuntijuutta	1	2	3	4	5

6. Kouluttajat rohkaisivat minua tuomaan omaa asiantuntemustani esiin esimerkkien kautta	1	2	3	4	5
7. Koulutus oli riittävä	1	2	3	4	5
8. Koulutus oli hyödyllinen	1	2	3	4	5
9. Koulutus vastasi omia odotuksiani	1	2	3	4	5
10. Koulutus paransi valmiuksiani toimia vertaisohjaajana	1	2	3	4	5
11. Kouluttajien ja koulutettavien välillä vallitsi avoin vuoropuhelu	1	2	3	4	5
12. Koulutus toteutettiin koulutettavien tarpeet huomioiden	1	2	3	4	5
13. Vapaaehtoistyön arvostus näkyi koulutuksessa	1	2	3	4	5
14. Vertaisohjaajien vastuita ja velvollisuuksia käsiteltiin kattavasti	1	2	3	4	5
15. Koulutus sitoutti minua syöpäyhdistyksen toimintaan	1	2	3	4	5

16. Ryhmälle luotu
Facebook-ryhmä on
ollut koulutuksen kannalta
hyödyllinen

1

2

3

4

5

AVOIMET KYSYMYKSET

Seuraaviin kysymyksiin voit vastata omin sanoin.

17. Mikä sai sinut lähtemään mukaan tähän koulutukseen?

18. Onko jokin tietty osa-alue, johon mielestäsi voisi paneutua syvemmin?

19. Onko jotain mielestäsi tärkeää aihetta, jota ei käsitelty ollenkaan?

20. Oliko koulutuksessa mielestäsi jotain turhaa?

21. Mitä pidit ympäristöstä, jossa koulutus järjestettiin? Olisiko koulutus ollut järkevämpää järjestää jossain muualla?

22. Millaiseksi koet ryhmällenne luodun Facebook-ryhmän merkityksen?

23. Vapaamuotoinen palaute. Mikäli haluat antaa vapaamuotoista palautetta mihin tahansa koulutukseen liittyvään, voit kirjoittaa sen tähän.